

kmetih, ako primerja učne načrte za ljudske šole in pa naša zdanja „berila“, na podlogi katerih nam je realije v šoli poučevati, reči in pritrditi mi mora, da so precej nepraktična; vsa zahtevana in določena, oziroma v „berilih“ navedena realistična tvarina se z mladino nikakor ne more temeljito in tako obdelati in premleti, da bi mladina od nje v javnem življenji v resnici tudi imela kako dejansko korist.

Kot obligaten predmet je realističen pouk še le za srednjo in višjo stopinjo ljudskih enorazrednic. Da bode nam pa tudi na tej stopinji z realijami kaj gotovega doseči mogoče, moramo za ta nauk šolsko mladino užé na nižji stopinji vredno in temeljito pripravljati, kar dosežemo z nazornim poukom. Ako so se nazornemu nauku namenjene začetne vaje z mladino stvarno in temeljito obdelale, bode ta na srednji in višji stopinji tudi popolno sposobna za naravoslovni, prirodopisni, zgodovinski in zemljepisni pouk, kar ga je za to stopinjo predpisanega.

Na podlogi ravno navedega sestavi sem sledeči navod in načrt kot odgovor na stavljeno mi vprašanje.

#### A. Prirodopis.

Namen temu pouku je: vzbuditi mej učenci veselje do prirode, — jih seznaniti z najvažnejšimi stvarmi iz vseh treh glavnih prirodnih kraljestev, poudarjaje sosebno njihno veljavo za domače gospodarstvo, poljedelstvo, umetnijo in obrtnijo. Sestava človeškega telesa, — najvažnejši nauki o zdravji človeškem.

#### Podrobni učni načrt:

Enorazredna razdeljena ljudska šola ima za prirodopis odmerjene le  $\frac{1}{2}$  ure na teden ali 20 ur za vse šolsko leto; ravno to velja tudi za nerazdeljene ljudske enorazrednice.

Torej naj se v tretjem in četrtem oddelku po „Drugem Berilu“ sledeča tvarina obravnava:

III. oddelok. Govedo, konj, ovca; pes, prešič, koza, mačka, miš; krt, zajec; golob; železo, kuhinjska sol, zlato, kameno olje; črešnja; rujavi hrošč, glogov belin; martinček, rega; vrabec in postrva.

V IV. oddelku pa po „Tretjem Berilu“ sledeče: Troje kraljestvo prirode; netopir, volk, lev, jež, kuna, velbljud; som, kregulj, kos; kače; apnenec, žveplo; bučele, črvi; rež, strupene gobe; sadjereja; rak. Dalje: človek in deli njegovega telesa; skrb za zdravje.

#### B. Prirodoslovje.

Smoter prirodoslovnega pouka je, da se spoznajo najimenitnejše prikazni v prirodi na podlogi „berila“ s kakim primernim poskusom; razlagati sestavo in rabo prirodoslovnega orodja — najbolj znamenitega v vsakdanjem življenji.

V III. oddelku obravnava se na teden po  $\frac{1}{2}$  ure sledeča učna tvarina po „Drugem Berilu“: Zrak, veter, rosa in slana, megla, oblaki in dež, sneg in toča; solnce in veter, hlapenje, nevihta in strela.

Opómnja. Prvemu oddelku II. razreda dvorazredne šole naj se poleg omenjenega dodá še obravnava: „občne lastnosti teles“.

V IV. oddelku naj se po „Tretjem Berilu“ na teden po  $\frac{1}{2}$  ure sledeča tvarina obravnava: Zrak, zračni tlak, tlakomer, voda, kuhanje, hlapenje; toplota, razširjanje toplote, gorkomer, zvok in jek; svetloba, mavrica; magnetizem, elektrika, strelod.

Ker je „prirodoznanstvu“ za razdeljene in nerazdeljene enorazrednice, kakor tudi za dvorazredne ljudske šole v učnem črtežu po enoliko časa na teden določenega, se ima na dvorazrednicah ravno toliko slik tega predmeta vzeti in obravnavati in sicer: